

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 9 november 2020
Registratiekenmerk : 1024407
Gemeentebldnr. : 2020/91
Afdeling : Publieksdiensten
Behandelend ambtenaar : J. Hacking
Bereikbaar onder : 045-5278674
jan.hacking@brunssum.nl
Behandelaarsnr. : 1024407
Portefeuillehouder : J.M.V.L. Mertens
Raadsverg. d.d. : 15 december 2020
Uiterlijke datum : (Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Evaluatie aanvullend welstandsbeleid "Zonnepanelen in de beschermde mijnwijken"

WAAROM?

3. Uitgangssituatie

a. Aanleiding

Op 24 september 2019 heeft de gemeenteraad het aanvullend welstandsbeleid "Zonnepanelen in de beschermde mijnwijken" vastgesteld. Door de portefeuillehouder, de heer J. Mertens is de toezegging gedaan om het beleid voor eind 2020 te evalueren. Het beleid is op 16 oktober 2019 bekendgemaakt en op 17 oktober 2019 in werking getreden.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Met het vaststellen van het aanvullend welstandsbeleid is invulling gegeven aan het ontbreken van regels die het voor de burgers in de mijnwijken mogelijk maakt om op de daken van hun woningen zonnepanelen te plaatsen. Daardoor kan enerzijds een bijdrage worden geleverd aan de klimaatdoelstellingen en anderzijds blijft de cultuurhistorische waarde van de mijnwijken zoveel als mogelijk behouden. Met het vaststellen van het beleid is echter geen uitspraak gedaan hoe om te gaan met de zonnepanelen die zonder omgevingsvergunning zijn geplaatst.

In de evaluatie dient te worden onderzocht hoe de vergunningverlening het afgelopen jaar is verlopen, op welke punten het beleidskader eventueel verbeterd moet/kan worden en hoe invulling gegeven dient te worden aan de handhaving van illegale situaties.

WAT?

4. Gewenste situatie

a. Wat willen we bereiken

De evaluatie is uitgevoerd om te beoordelen of de doelstelling van het aanvullende welstandsbeleid is gerealiseerd. Wij bieden de burgers de mogelijkheid om binnen de kaders van het beleid zonnepanelen op de woningen te laten plaatsen.

Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de verduurzaming van de woningen. Tevens blijft het stedenbouwkundige karakter van de mijnwijken zoveel als mogelijk gewaarborgd. Deze evaluatie ziet enkel en alleen op de werking van het door de raad vastgestelde beleid. De opvatting van de burger is hierover niet meegenomen. Deze is immer in het voortraject bij dit beleid betrokken geweest in de vorm van inspraak.

b. Kaders

Het beleid is vastgesteld als aanvullend welstandsbeleid. Dat is geregeld in de Woningwet. De gemeente heeft hiervoor voldoende beleidsvrijheid.

c. Argumenten en overwegingen

Uit de evaluatie is gebleken dat het ingezette beleid werkt. Bij nieuwe aanvragen voor een omgevingsvergunning worden de juiste zonnepanelen (geheel zwart) geplaatst. Ook wordt rekening gehouden met de voorschriften ten aanzien van de ligging en plaatsing. Bij plaatsing van de zonnepanelen op de zij- en achterzijde van het dakvlak, dat gericht is naar het beperkt toegankelijk openbaar gebied, wordt verschillend omgegaan. Hiervoor geldt echter dat er geen nadere regels van toepassing zijn. Ook zien we dat de meeste bewoners zelf kiezen voor een goede oplossing. Toch zijn er een aantal woningen waar niet wordt voldaan aan de regels die in het beleid zijn vastgesteld. Hierbij een kort overzicht van de uitkomsten van de inventarisaties:

- a. vanaf september 2012 (eerste verleende vergunning) tot september 2020 zijn op ca. 201 woningen in het beschermd stads- en dorpsgezicht mijnkoloniën zonnepanelen met (omgevings)vergunning geplaatst. Dat is ca. 6.5% van alle woningen in de beschermd stads- en dorpsgezichten.
- b. bewoners hebben op 17 oktober 2019 een brief van de gemeente Brunssum ontvangen waarin zij worden gevraagd zich te melden indien zij zonder omgevingsvergunning zonnepanelen op hun woning hebben geplaatst. In totaal hebben naar aanleiding van deze brief 69 bewoners zich gemeld:
 - voor 56 woningen is volgens het principe "klaar terwijl u wacht" alsnog een omgevingsvergunning verleend;
 - 13 plannen voldeden niet aan het beleid en zijn voor advisering voorgelegd aan de stadsbouwmeester;
- c. uit de veldinventarisatie is gebleken dat op 54 woningen zonnepanelen zonder een omgevingsvergunning zijn geplaatst. Deze bewoners hebben zich niet gemeld bij de gemeente.
 - voor 39 woningen kan alsnog een omgevingsvergunning worden verleend;
 - 15 woningen voldoen niet aan de beleidsregels en zijn voor advisering voorgelegd aan de stadsbouwmeester;
- d. voor 76 woningen is in het verleden een duurzaamheidslening verstrekt. Voor 14 woningen is deze lening echter verstrekt zonder dat er een omgevingsvergunning is afgegeven.

Regels stellen zonder toe te zien op de naleving is ongeloofwaardig. Toezicht en handhaving op naleving van die regels is daarin belangrijk. Het college heeft namelijk een beginselplicht om handhavend op te treden. Dat kan inhouden dat de zonnepanelen verwijderd moeten worden. Dat is echter een zware sanctie. De burgers die de zonnepanelen hebben geplaatst, hebben immers gemeend een positieve bijdrage aan de verduurzaming van hun woning (en daarmee ook aan de gemeente) te leveren. Daar is ook een investering mee gemoeid. Het zonder meer dwingen van deze burgers om de panelen te verwijderen kan derhalve onredelijk zijn. Anderzijds is het belangrijk dat voor alle inwoners van Brunssum dezelfde regels gelden. Dat biedt rechtszekerheid en dat mag van een bestuursorgaan worden verwacht.

d. Opties en keuze

Alle plannen die niet voldoen aan de beleidsregels zijn ter beoordeling voorgelegd aan de stadsbouwmeester. De stadsbouwmeester heeft voor elke woning een separaat advies gegeven, variërend van aanpassing van de randen, het wijzigen van het legplan, terugbrengen van de dakpannen en/of herplaatsing. Van de 28 woningen die niet voldoen aan het beleid betreft het 19 woningen waar de zonnepanelen niet voldoen ten aanzien van de kleur, te weten een aluminiumachtige rand in plaats van een geheel zwart zonnepaneel. Voor 11-tal woningen dient de ligging van de zonnepanelen te worden aangepast (herschikking), dan wel een of meerdere panelen verwijderd te worden dan wel elders geplaatst te worden. Tenslotte zijn bij één woning de onderliggende dakpannen verwijderd, hetgeen niet is toegestaan. De zonnepanelen dienen zodanig op het dak te worden geplaatst dat sprake is van reversibiliteit.

Uw raad worden een aantal keuze opties voorgelegd met betrekking tot de handhaving van de illegaal geplaatste zonnepanelen.

1. Er wordt niet gehandhaafd op het illegaal plaatsen van zonnepanelen op woningen, bouwwerken e.d. die zijn gelegen in de beschermd stads- en dorpsgezichten mijnkoloniën.
2. Er wordt niet gehandhaafd op het illegaal plaatsen van zonnepanelen op woningen, bouwwerken, e.d. indien de zonnepanelen zijn geplaatst vóór 17 september 2019. Wel wordt gehandhaafd indien de zonnepanelen illegaal zijn geplaatst ná 17 september 2019.
3. Er wordt gehandhaafd op het plaatsen van zonnepanelen op alle woningen, bouwwerken e.d. die zijn gelegen in de beschermd stads- en dorpsgezichten mijnkoloniën.
4. Bewoners/eigenaren van woningen waar de zonnepanelen niet voldoen aan de beleidsregels dienen het plan aan te passen conform de voorstellen die door de stadsbouwmeester zijn gedaan.
5. Voor zonnepanelen met een aluminium rand kunnen een aantal oplossingen worden toegepast:
 - a. vervangen van de zonnepanelen door geheel zwarte zonnepanelen;
 - b. verplaatsen van de zonnepanelen naar een plat dak of de achterzijde van een woning;
 - c. de randen van de zonnepanelen worden afgeplakt met een zwarte tape.
6. Daar waar de zonnepanelen niet liggen volgens het legplan (niet rechthoekig/vierkant behoudens de schilddaken e.d.) dient het legplan van de zonnepanelen te worden aangepast. Dat betekent dus of aanvullen met bijv. dummypanelen of verwijderen van de zonnepanelen naar andere daken.
7. Legalisatiekosten worden opgelegd aan de bewoners/eigenaren van woningen die zich niet hebben gemeld bij de gemeente. Bewoners/eigenaren die zich wél hebben gemeld betalen geen legalisatiekosten bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning.
8. Indien bewoners niet willen meewerken aan de legalisatie-voorstellen, wordt het handhavingstraject gestart.
9. In te stemmen met de eerste drie aanbevelingen uit het rapport ten aanzien van (1) de verruiming van het begrip hetgeen onder het begrip openbaar toegankelijk gebied valt, (2) de uitbreiding van de schilddaken en (3) panelen in eenzelfde richting te plaatsen.

Voorgesteld om uit te gaan van optie 3 tot en met 9 en wel om de volgende redenen:

- het plaatsen van zonnepanelen op de daken van woningen die zijn gelegen in het beschermd stads- en dorpsgezicht is altijd vergunningsplichtig geweest;
- in de welstandsnota's van 2003 tot 2015 golden voor het plaatsen van zonnepanelen de sneltoetscriteria voor zonnepanelen en -collectoren, terwijl in de welstandsnota van 2015 de algemene criteria voor het plaatsen van

zonnepanelen golden;

- na de aanwijzing van het beschermd stads- en dorpsgezicht in 2009 zijn reeds vanaf 2012 (omgevings)vergunningen verleend voor het plaatsen van zonnepanelen;
- de regels uit het beleid voor het plaatsen van zonnepanelen op de daken van woningen aan de voorzijde zijn niet strenger/soepeler dan de regels die reeds golden in de diverse welstandsnota. Aan de achterzijde van de woningen gelden in principe geen regels en is plaatsing vergunningsvrij;
- de zonnepanelen kunnen in de meeste gevallen - op een enkel paneel - gehandhaafd blijven;
- er is derhalve geen sprake van kapitaalvernietiging;
- voor alle bewoners in de beschermde mijnwijken gelden dezelfde regels (rechtszekerheid);
- geen uitvoering geven aan de regels is ongeloofwaardig voor burgers en politiek.

5. Bijlagen

- Aanvullend welstandsbeleid "Zonnepanelen in de beschermde mijnwijken". Verseon 923418
- Toezegging 34 (17-9-2019) Evaluatie aanvullend welstandsbeleid zonnepanelen in beschermde mijnwijken. Verseon 937566
- Evaluatie aanvullend welstandsbeleid "Zonnepanelen in de beschermde mijnwijken", d.d. 1 oktober 2020. Verseon 1025482

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebld nr. : 2020/91
Afdeling : Publieksdiensten
Registratiekenmerk : 1024407

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebldnummer 2020/91;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 november 2020, afdeling Publieksdiensten;

gehoord de raadscommissie d.d. 1 december 2020;

gelet op het bepaalde in het aanvullende welstandsbeleid "Zonnepanelen in de beschermde mijnwijken" door de gemeenteraad vastgesteld op 24 september 2019;

Besluit:

1. kennis te nemen van de evaluatie aanvullend welstandsbeleid "Zonnepanelen in de beschermde mijnwijken", d.d. 1 oktober 2020;
2. het college opdracht te geven uitvoering te geven aan de handhavingstaken ten aanzien van de illegaal geplaatste zonnepanelen conform opties 3 tot en met 9;
3. Ermee in te stemmen dat de toezegging nr 34 van 24 september 2019 met de vaststelling van de evaluatie is afgedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter

griffier